Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf **sakl@sakl.fi**

Lapinjärvi 9.9.2020

Eduskunta
Ympäristövaliokunta

Viite E 100/2020 Vp.

Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2021

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Liitto toistaa, pienin muutoksin, 2.6.2020 päivätyssä lausunnossaan jo esittämiään asioita.

Kun kalataloushallinto ja poliitikot ovat nykyisessä järjestelmässä siirtäneet kiintiöiden asettamista koskevan tosiasiallisen päätöksenteon suurimmaksi osaksi tutkijayhteisölle, ja toisaalta kalastuselinkeinon vaikutusmahdollisuudet kiintiöiden asettamiseen ovat minimaaliset, olisi kanta-arvioiden laadun kehittämiseen ja parantamiseen jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota. Elinkeinon toimintaedellytykset perustuvat tähän. Kalakanta-arvioissa on jälkeenpäin löydetty virheitä, käytetyt arviointimallit ovat epävarmoja ja arviointi laahaa ajallisesti jäljessä ja ei siten vastaa kulloistakin tilannetta merellä. Kiintiösuosituksissa ja myös kiintiöiden asettamisessa kiinnitetään kestävyyden osalta huomiota ainoastaan biologisiin tekijöihin, kun taas kalastuselinkeinon taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys jäävät kokonaan huomioimatta. Tämä on jälleen tilanne myös vuoden 2021 kiintiöiden kohdalla.

Kanta

Liitto tukee valtioneuvoston kantaa, kuitenkin alla olevin huomautuksin ja painotuksin.

Valtioneuvoston esityksen osalta toteamme erityisesti:

<u>Pääaltaan ja Pohjanlahden lohi</u>

Lopultakin komission esitys on käänne parempaan suuntaan. Vaikkakin muutos kiintiössä on pieni, on se kuitenkin askel parempaan suuntaan ja Suomen on ehdottomasti huomioitava tämä kannassaan kuten valtioneuvoston onkin tehnyt.

Puolalaisten laiton kalastus on vähentynyt voimakkaasti. TAC:n pohjaluvusta 116 000 kpl vähennetään ICES:n kiintiölaskelmissa poisheittona 9 prosenttia, tämä koostuu hylkeiden vahingoittamien lohien määrästä (kuolleet 5 400 kpl) ja alamittaisista lohista (4 600 kpl vaikka päästetään takaisin ja eloonjäänti hyvällä tasolla). Liitto pitää näitä laskennallisia lukuja jonkin verran korkeina.

Kiintiön tulisi on lähempänä 116 000 kpl, mutta tulee olla vähintään komission esittämä 94 496 kpl. On huomattava, että ICES:n kanta-arvioissa varovaisuusnäkökohdat on jo otettu huomioon, eikä kalastushallinnon tule käyttää lisäkerrointa tämän päälle.

Suomenlahden lohi

Suomenlahdella on viime vuosina panostettu lohen istutuksiin ja istutustekniikkaan. Tämä näkyy saaliiden paranemisena ja Suomenlahden lohikiintiötä ei siksi tulisi alentaa kuten ICES:n neuvonannossa ja komission esityksessä esitetään. TAC:n pohjaluvusta 11 800 kpl vähennetään kiintiölaskelmissa hylkeiden vahingoittamien lohien määränä peräti 14 prosenttia (1 652 kpl). Liitto pitää tätä arviota korkeana.

Lohikiintiön tulisi vähintään olla tämän vuoden tasolla (Suomen 9 703 kpl). Näinkin alhainen kiintiö rajoittaa jo käytännössä toimijakohtaisessa kiintiöjärjestelmässä aktiivisten kalastusyritysten toimintaa ja aiheuttaa tarpeettomia tulonmenetyksiä.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakka

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan kiintiö pienenee esityksen mukaan voimakkaasti (-36 prosenttia) ja kiintiö pienentyi jo tälle vuodelle 10 prosenttia. Näin suuret vuosittaiset kiintiövaihtelut ovat elinkeinon kannalta hyvin ongelmallisia. Vuosittainen vaihtelu tulisi pitää kohtuullisella tasolla (+/- 15 prosenttia).

ICES:n neuvonanto ja komission esitys eivät myöskään vastaa elinkeinon käsitystä kannan tilasta pohjoisella Itämerellä. Tänä vuonna esimerkiksi rysäkalastuksen saaliit ovat parhaimmat neljään vuoteen ja eräiden toimijoiden tämän vuoden toimijakohtaiset kiintiöt ovat jo loppumassa tai jopa loppuneet. Pohjoisen Itämeren kalastus kärsii selvästi silakkakannan heikommasta tilanteesta eteläisellä Itämerellä.

Pohjanlahden silakka

Liitto pitää erityisen tärkeänä, että ICES laatii Pohjanlahden silakkakannalle luotettavan arviointimallin vuoden 2020 aikana ja että sen pohjalta annetaan uusi neuvo vuodelle 2021. Pohjanlahden silakkakanta on taloudellisesti Suomen kalatalouden tärkein kalakanta ja kalakannan asianmukaiseen arviointiin on panostettava.

Itäinen turska

Turskakanta on huonossa tilassa monessa syystä. Räjähdysmäisesti kasvanut hyljekanta vaikuttaa negatiivisesti turskakannan elpymiseen eteläisellä Itämerellä. Pohjoisella Itämerellä, erityisesti Ahvenanmerellä, tilanne on toinen, siellä saadaan isokokoisia, hyväkuntoisia turskayksilöitä. On tärkeää, että alueen turskakalastus voi jatkua tutkimuspyynnön muodossa.

Itäiselle turskalle on asetettava sivusaaliskiintiö, määrältään vähintään 1 000 tonnia, pelagisen kalastuksen jatkuvuuden ja pienimuotoisen tutkimuspyynnin turvaamiseksi. Voidaan todeta, että Itämeren kalastajien yhteisjärjestö (Baltic Fishermen´s Association) esittää 4 000 tonnin sivusaaliskiintiötä.

Taloudelliset vaikutukset

Silakan kalastuksen kiintiö- ja saalismäärät vähenisivät suositusten mukaan tämän vuoden noin 98 000 tonnista noin 75 000 tonniin, vähennystä peräti 23 prosenttia. On huomioitava, että tämän vuoden kiintiöitä on jo vähennetty todella merkittävillä prosenteilla.

Suositusten mukaiset silakkakiintiöiden leikkaukset 2021 merkitsevät siten taloudellisesti hyvin vaikeata vuotta silakan ja kilohailin kalastusta harjoittaville yrityksille. Jalostusyrityksissä sekä kalajauhon ja rehun valmistuksessa raaka-aineen saatavuus heikkenee myös huomattavasti.

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Kim Jordas
toimitusjohtaja